

**SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ
EDUKACYJNYCH UCZNIÓW
Z JĘZYKA POLSKIEGO
(klasy 4-8)**

Opracowali nauczyciele języka polskiego:
Danuta Kopytko, Dorota Plewa, Halina Kałafut

Cele Przedmiotowego Oceniania

1. Ocenianie bieżące (wspomagające) ma na celu monitorowanie rozwoju ucznia, w tym:
 - a) pomoc uczniowi w rozpatrywaniu i rozumieniu swoich mocnych i słabych stron,
 - b) ukierunkowanie i motywowanie ucznia do dalszej pracy,
 - c) przekazanie uczniowi informacji o jego postępach,
 - d) przekazanie rodzicom/opiekunom informacji o postępach ucznia,
 - e) przekazanie nauczycielowi informacji o efektywności jego nauczania, właściwym doborze materiałów, metod i sposobów nauczania,
 - f) przygotowanie do egzaminu ósmoklasisty,
2. Ocenianie śródroczne i końcoworoczne ma na celu:
 - a) przekazać uczniowi informację na temat jego postępów w nauce języka polskiego,
 - b) dostarczyć nauczycielowi odpowiedzialnemu za następny etap nauki informacji na temat poziomu wiedzy i umiejętności ucznia,
 - c) monitorować system szkolny,
 - d) różnicować i klasyfikować uczniów,
 - e) pomóc nauczycielowi w ewaluacji i modyfikacji procesu nauczania przedmiotu.

Ogólne zasady przedmiotowego oceniania

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o zakresie wymagań z języka polskiego oraz o sposobie i zasadach oceniania. Wskazane jest powtórzenie tych czynności na początku II semestru.
2. Wszystkie prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, musi napisać pracę w terminie późniejszym, wyznaczonym przez nauczyciela.
3. Nauczyciel oddaje poprawione prace w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie.
4. Spisywanie (ściąganie) podczas prac klasowych skutkuje automatycznie oceną niedostateczną oraz jest jednoznaczne z zakończeniem pracy.
5. Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną.
6. Brak odpowiednich materiałów potrzebnych na lekcję traktowany jest jako nieprzygotowanie do lekcji.

7. Trzy razy w semestrze uczeń ma prawo zgłosić brak przygotowania do lekcji bez żadnych sankcji. Fakt ten zostaje odnotowany w dzienniku za pomocą symbolu NP. Każde kolejne nieprzygotowanie skutkuje uwagą negatywną (stosunek do obowiązków szkolnych). Prawo to nie dotyczy lekcji, na których ma odbyć się zapowiedziana forma sprawdzenia umiejętności.
8. Uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeśli zgłosi brak przygotowania, które nastąpiło z ważnych przyczyn, potwierdzonych pisemnie przez rodzica/opiekuna.
9. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Przewidziane są także zajęcia wyrównawcze, na które uczeń winien chodzić.
10. Nie ocenia się ucznia po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole. Okres ten trwa od dnia do 7 dni (w zależności od długości absencji).
11. Uczeń po każdej nieobecności jest zobowiązany do uzupełnienia braków w zeszytach, zeszytach ćwiczeń oraz innych pracach wskazanych przez nauczyciela.
12. Rodzic w obecności nauczyciela ma prawo wglądu do prac pisemnych swojego dziecka. Prace pisemne przechowywane są przez cały rok na terenie szkoły. Ze względu na ochronę danych osobowych oraz prawa autorskie prace uczniów nie mogą być udostępniane poza terenem szkoły.
13. Forma i sposób informowania o postępach i zagrożeniach uczniów jest zgodna ze statutem szkoły.

Formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów

Na lekcjach języka polskiego przyjmuje się następujące formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów:

1. **Test diagnostyczny (diagnoza)** – rozumiany jako obiektywna próba polegająca na wykonaniu przez uczniów różnego rodzaju zadań, ćwiczeń itp., w celu rozpoznania stanu ich wiedzy i umiejętności dla opracowania dalszej drogi postępowania.
 - a) Nauczyciel przeprowadza w zależności od potrzeb w ciągu całego cyklu kształcenia.
 - b) Jest zapowiedziany co najmniej tydzień wcześniej, z jednoczesnym określeniem przez nauczyciela czasu trwania i zakresu materiału.
 - c) Wyniki tekstu diagnostycznego „na wejście” stanowią jedynie diagnozę wiedzy i umiejętności ucznia i nie są podstawą do wystawienia stopnia bieżącego.
 - d) Wyniki pozostałych testów diagnostycznych mogą być przeliczane na ocenę bieżącą, wpisywaną do dziennika.

2. **Sprawdziany** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów, przeprowadzane w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie wiedzy i umiejętności uczniów z danej partii materiału.
 - a) Sprawdziany mogą zostać zaplanowane na jedną lub dwie godziny lekcyjne.
 - b) Obejmują co najmniej jeden dział programowy.
 - c) Poprzedzone są lekcją powtórzeniową.
 - d) Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel podaje informacje dotyczące zakresu, celu, formy i terminu pracy.
 - e) Zapowiedziany sprawdzian wpisywany jest do dziennika elektronicznego.
 - f) Nauczyciel przed rozpoczęciem sprawdzianu informuje uczniów o czasie przeznaczonym na napisanie pracy oraz o wydłużeniu czasu dla uczniów z opiniami z PP.
 - g) Nauczyciel ma obowiązek poprawić sprawdziany w terminie do dwóch tygodni od ich napisania. Jeśli termin ten zostanie przekroczony, nauczyciel nie wpisuje ocen niedostatecznych lub na prośbę uczniów przeprowadza sprawdzian powtórnie.
 - h) Uczeń, który opuścił sprawdzian musi go napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. Nie dotrzymanie tego terminu skutkuje oceną niedostateczną.
3. **Prace klasowe** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne formy wypowiedzi, przeprowadzone w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie umiejętności komponowania tekstów własnych zgodnie z określonymi warunkami.
 - a) Prace klasowe są zaplanowane na dwie godziny lekcyjne.
 - b) Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel nie podaje tematów wypracowań.
 - c) Zapowiedziana praca klasowa wpisywana jest do dziennika elektronicznego.
 - d) Nauczyciel ma obowiązek poprawić prace klasowe w terminie do dwóch tygodni od ich napisania. Jeśli termin ten zostanie przekroczony, nauczyciel nie wpisuje ocen niedostatecznych lub na prośbę uczniów przeprowadza prace klasowe powtórnie.
 - e) Uczeń, który opuścił pisemną pracę klasową musi ją napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. Niedotrzymanie tego terminu skutkuje oceną niedostateczną.
4. **Kartkówki** – rozumiane jako krótkie prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów, obejmujące maksymalnie materiał z trzech ostatnich tematów lub z tematu bieżącego.
 - a) Kartkówki trwają nie dłużej niż 20 minut.
 - b) Nie muszą być zapowiedziane z wyprzedzeniem.

- c) Jeżeli uczeń jest nieobecny w terminie, w którym została przeprowadzona kartkówka może napisać ją w innym terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
- 5. **Odpowiedź ustna** – rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytania skierowane do niego przez nauczyciela.
 - a) Oceniając na stopień odpowiedzi ustną nauczyciel bierze pod uwagę zawartość rzeczową, dobór środków językowych, sposób prezentacji, umiejętność formułowania myśli i argumentacji.
- 6. **Znajomość lektur** – rozumiana jako wiedza i umiejętności z zakresu przeczytanego tekstu.
 - a) Formy sprawdzania znajomości lektur mogą przybierać różne formy pisemne oraz ustne.
 - b) W zależności od formy sprawdzenia stosuje się odpowiednie kryteria oceniania.
 - c) Każdy uczeń musi wykazać się znajomością lektur obowiązkowych, zgodnych z wytycznymi podstawy programowej dla każdego etapu edukacyjnego.
 - d) Na każdy rok szkolny oprócz lektur obowiązkowych przypadają co najmniej dwie lektury uzupełniające. Zakres ich znajomości będzie sprawdzany tak, jak w przypadku lektur obowiązkowych.
 - e) Ocena niedostateczna z lektury może zostać poprawiona zgodnie z warunkami poprawy wykazanymi w PO oraz Statucie Szkoły.
- 7. **Recytacja tekstów poetyckich i prozy.**
- 8. **Inne formy pracy ucznia nie wymienione powyżej.**

Częstotliwość sprawdzania osiągnięć uczniów

- 1. Nauczyciel ma obowiązek systematycznego sprawdzania osiągnięć uczniów zgodnie z zapisami statutowymi szkoły. Częstotliwość poszczególnych form sprawdzających:
 - a) Odpowiedź ustna i kartkówki – możliwość na każdej lekcji.
 - b) Wykonywanie przez uczniów ćwiczeń – możliwość na każdej lekcji.
 - c) Wypracowania klasowe (dłuższe formy wypowiedzi) – częstotliwość wynika z realizowanego materiału.
 - d) Sprawdziany – po każdej większej partii materiału, co najmniej dwa w semestrze.

Podstawowe założenia oceniania form wypowiedzi pisemnych

- 1. Nauczyciel przy sprawdzaniu prac pisemnych zobowiązany jest do opatrzenia oceny cyfrowej komentarzem słownym, który wyjaśni ocenę, podkreśli zalety pracy i będzie informował o elementach, nad którymi uczeń musi popracować.

2. Każda forma wypowiedzi jest oceniana według innych kryteriów, zależnych od formy wypowiedzi. Kryteria te każdorazowo nanoszone są na pracę uczniów.
3. W większości prac pisemnych przyjmuje się następujące kryteria oceny:
 - a) Realizacja tematu wypowiedzi (temat) – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, wypowiedź jest w całości na temat. **Jeżeli praca jest nie na temat, uczeń otrzymuje 0 punktów, co skutkuje oceną niedostateczną.**
 - b) Charakterystyczne cechy wypowiedzi – pojawienie się obowiązkowych elementów dla danej formy, konsekwencja wypowiedzi, logiczność zdarzeń, argumentacja wnikliwa, poparta przykładami.
 - c) Kompozycja tekstu – zgodna z formą wskazaną w poleceniu, logiczność, spójność wypowiedzi, wyodrębnienie akapitów.
 - d) Poprawność językowa – dopuszczalne 3 błędy językowe (w krótkich formach wypowiedzi dopuszczalny 1 błąd).
 - e) Ortografia – dopuszczalne 3 błędy ortograficzne (w krótkich formach wypowiedzi dopuszczalny 1 błąd).
 - f) Interpunkcja – dopuszczalnych 5 błędów interpunkcyjnych (w krótkich formach wypowiedzi dopuszczalne 2 błędy).

Uczniowie z opiniami z PP mają dostosowane wymagania w punktach d,e,f (możliwość większej ilości błędów).

- g) Estetyka – stosowanie akapitów, marginesów, przejrzystość pracy.

W każdym z podanych kryteriów uczeń otrzymuje punkty, a suma tych punktów przekłada się na ocenę.

4. **W przypadku, gdy praca ucznia jest nieczytelna lub nie zawiera wymaganej minimalnej ilości słów, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.**
5. Przyjmuje się następującą klasyfikację i oznaczenia błędów w pracach pisemnych:
 - a) ort. – błąd ortograficzny,
 - b) int. – błąd interpunkcyjny,
 - c) rz. – błąd rzeczowy,
 - d) log. – błąd logiczny,
 - e) jęz. – błąd językowy (w jego skład wchodzi błędy frazeologiczne, fleksyjne, słowotwórcze, składniowe oraz stylistyczne)

Sposób oceniania prac pisemnych

1. Prace pisemne są oceniane w następujących kategoriach: treść, kompozycja, język, składnia, styl, ortografia i interpunkcja.
2. Wszystkie oceny dokumentowane są na bieżąco na pracach uczniów oraz za pomocą wpisu do dziennika w odpowiedniej rubryce, która informuje, za co została postawiona dana ocena.
3. W przypadku innych form sprawdzania osiągnięć uczniów dopuszczalne są inne wielkości, w zależności od stopnia trudności pracy i innych czynników. W takim przypadku nauczyciel każdorazowo informuje uczniów o sposobie oceniania i kryteriach ocen.

Ogólne warunki poprawy uzyskanych ocen

1. Poprawie podlegają oceny z następujących form sprawdzania:
 - a) prace klasowe,
 - b) sprawdziany,
 - c) znajomość lektur,
 - d) recytacja,
 - e) kartkówki
 - f) dyktanda
 - g) odpowiedź ustna
2. Uczeń ma prawo do poprawy oceny, jeśli otrzymał ocenę niedostateczną.
3. Poprawa oceny niedostatecznej jest dobrowolna i odbywa się w terminie wyznaczonym przez nauczyciela w ciągu 2 tygodni od rozdania prac. Poprawa może nastąpić tylko jeden raz.
Ocena poprawiona wpisywana jest do dziennika.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z języka polskiego.

1. Na ocenę półroczną z języka polskiego składają się oceny bieżące z różnych form aktywności ucznia.
2. Na ocenę roczną z języka polskiego składa się ocena półroczna oraz oceny bieżące różnych form aktywności ucznia.
3. Ocena śródroczna i roczna nie są średnimi matematycznymi ocen cząstkowych.
4. Przy wystawianiu ocen śródrocznych i rocznych, oprócz ocen bieżących, brane jest pod uwagę także zaangażowanie ucznia, jego indywidualne predyspozycje, aktywność pozalekcyjna, stosunek do przedmiotu i języka polskiego.
5. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny rocznej z języka polskiego.

6. Jeżeli uczeń na miesiąc przed ustaleniem przewidywanej oceny rocznej uważa, że jego oceny nie odzwierciedlają jego faktycznej wiedzy, powinien zgłosić to nauczycielowi przedmiotu.
7. Uzyskanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych jest możliwe dla każdego ucznia, który wyrazi taką chęć i odbywa się w drodze rozmowy ucznia z nauczycielem nad poziomem spełnienia przez ucznia kryteriów na ocenę przewidywaną i wyższą, która może być uzupełniona wykonaniem przez ucznia wskazanych przez nauczyciela zadań.
8. Przewidywana roczna ocena z zajęć edukacyjnych może być zmieniona w następującym trybie:
 - 1) Rodzic ucznia w kolejnym dniu po otrzymaniu ocen przewidywanych (środa w przedostatnim tygodniu nauki) zgłasza do nauczyciela przedmiotu pisemny wniosek o umożliwienie uczniowi ubiegania się o ocenę wyższą od przewidywanej, określając, o jaką ocenę chce się ubiegać.
 - 2) Nauczyciel przedmiotu rozważa wniosek.

Sposoby i formy uzupełniania braków.

1. Uczeń, który otrzymał śródroczną ocenę niedostateczną, jest zobowiązany do napisania testu wiedzy i umiejętności na ocenę dopuszczającą. Nauczyciel określa zakres materiału, który uczeń musi opanować.

Nauczanie zdalne.

Uczeń:

1. Odczytuje wiadomości od nauczyciela przesyłane przez dziennik elektroniczny **Librus**.
2. Systematycznie i na bieżąco przesyła zadania domowe, dotrzymując wyznaczonych terminów.
3. Pobiera i odsyła formularze sprawdzianów, kartkówkę w wyznaczonym terminie ustalonym przez nauczyciela.
4. Bierze aktywny udział w lekcjach online.

